

ОСОБЛИВОСТІ РЕГУЛЮВАННЯ ПРАЦІ КЕРІВНИКА ВИЩОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ III-ІУ РІВНЯ АКРЕДИТАЦІЇ

Аналіз діючого законодавства, що регулює трудові правовідносини науково-педагогічних працівників, а це Закон України «Про освіту», Закон України «Про вищу освіту», Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність» ті інші нормативно-правові акти, свідчать що мають місце певні особливості регулювання праці цієї категорії працівників. Відмінності від загальних принципів регулювання трудових відносин обумовлені перш за все високими вимогами до кваліфікації, творчого потенціалу, моральних якостей, які висуваються до науково-педагогічних працівників. Ці особливості виражаються у порядку укладення трудового договору, змісті трудового договору, та припиненні трудових відносин.

Праця керівника вищого навчального закладу III-ІУ рівня акредитації регулюється окремими статтями нормативно-правових актів про наукову та науково-технічну діяльність в Україні і в зв'язку з особливістю статусу має певні відмінності.

Обрання та затвердження на посаду керівника вищого навчального закладу. Обрання, затвердження та звільнення з посади керівника вищого навчального закладу регулюється ст.39 Закону України «Про вищу освіту». Ця стаття формулює вимоги до претендента на посаду, в ній прописуються стадії обрання, призначення та звільнення з посади керівника вищого навчального закладу III-ІУ рівня акредитації.

До вимог які пред'являються до претендента на посаду керівника вищого навчального закладу III-ІУ рівня акредитації відносяться: громадянство України; вільне володіння українською мовою (на підставі ст.11 Закону України «Про мови в Українській РСР»; наявність вченого звання професора, наукового ступеня доктора наук; стаж науково-педагогічної діяльності не менше ніж десять років. Обмеження щодо граничного віку кандидата на посаду керівника вищого навчального закладу та керівника факультету, які

складали відповідно 65 та 60 років були зняти на підставі змін, які були внесені 20 грудня 2006 р. до Закону України «Про вищу освіту».

Ст.39 Закону України «Про вищу освіту» визначає сукупність юридичних фактів які складається з таких стадій:

1. Оголошення та проведення конкурсу на заміщення вакантної посади керівника вищого навчального закладу третього або четвертого рівня акредитації.

2. Внесення кандидатур претендентів, які відповідають вимогам Закону України Закону, до загальних зборів (конференції) трудового колективу вищого навчального закладу для голосування.

3. Обрання кандидатур претендентів на посаду керівника вищого навчального закладу загальними зборами (конференції) трудового колективу вищого навчального закладу та рекомендація їх власнику вищого навчального закладу або уповноваженому ним органу.

4. Призначення власником або уповноваженим ним органом однієї із рекомендованих кандидатур на посаду керівника вищого навчального закладу.

Особливості обрання керівника полягають у тому, що конкурс на заміщення цієї посади оголошує власник або уповноваженим органом, власник приймає пропозиції, щодо претендентів на посаду керівника вищого навчального закладу і вносить пропозиції щодо претендентів на посаду керівника вищого навчального закладу і вносить кандидатури претендентів, які відповідають вимогам Закону України «Про вищу освіту» до вищого колегіального органу громадського самоврядування вищого навчального закладу для голосування. Вищий колегіальний орган громадського самоврядування обирає і рекомендує власнику або уповноваженому ним органу кандидатури претендентів на посаду керівника вищого навчального закладу III-IV рівня акредитації.

Кандидатури претендентів на заміщення посад асистента, викладача, старшого викладача, доцента, професора, завідуючого кафедрою, відповідно до «Положення про обрання та прийняття на роботу науково-педагогічних працівників вищих навчальних закладів третього і четвертого рівня акредитації» попередньо обговорюються на відповідній кафедрі в їх присутності. Для оцінки рівня професійної кваліфікації претендента кафедра може запропонувати йому прочитати пробні лекції, провести практичні заняття. Висновки кафедри про професійні та особисті якості претендентів та відповідні рекомендації передаються на розгляд Вченої ради вищого навчального закладу. Негативний висновок кафедри не дає права

відмовляти претенденту в розгляді його кандидатури Вченою радою вищого навчального закладу.

На жаль на сьогодні Закон України «Про вищу освіту» не дає змоги ознайомитися трудовому колективу та й самому претенденту на посаду керівника вищого навчального закладу з закладом освіти, вивчити питання, пов'язані з виконанням обов'язків керівника вищого навчального закладу, викласти свою програму до винесення кандидатур претендентів для голосування.

Після проведення загальних зборів власник або уповноважений ним орган зобов'язаний призначити за власним вибором одну із рекомендованих кандидатур на посаду керівника вищого навчального закладу на мовах контракту строком до п'яти років, а для національного вищого навчального закладу – строком до семи років.

Умови укладення, зміст та розірвання контракту з керівником вищого навчального закладу. Укладення контракту, який є особливою формою трудового договору відповідно до ст.21 КЗпП України, з керівником вищого навчального закладу спрямовується на забезпечення умов для ініціативності та самостійності керівника з урахуванням його індивідуальних здібностей і професійних, підвищення взаємної відповідальності сторін, правову і соціальну захищеність керівника освіти. Відповідно до ст. 24 КЗпП України контракт укладається у письмовій формі і підписується власником та особою, яка призначається на посаду керівника.

Контракт оформлюється у двох примірниках, що мають однакову юридичну силу і зберігаються у кожній з сторін контракту. Контракт набирає чинності з моменту його підписання і може бути змінений лише за угодою сторін у письмовій формі.

У контракті передбачаються строки його дії, права, обов'язки та відповідальність сторін, умови матеріального забезпечення і організації праці, підстави припинення та розірвання контракту, соціально-побутові та інші умови, необхідні для виконання прийнятих сторонами зобов'язань, з урахуванням специфіки галузевих особливостей та фінансових можливостей закладу.

Повноваження керівника вищого навчального закладу викладені у ст.39 Закону України «Про вищу освіту», крім того статут вищого навчального закладу теж закріплює повноваження ректора.

Звільнення з посади керівника вищого навчального закладу III-IV рівня акредитації. Звільнення керівника вищого навчального закладу регулюється ст. 39 Закону України «Про вищу освіту». Відповідно до цієї статті керівник вищого навчального закладу III-IV рівня акредитації може бути звільнений з посади власником або

уповноваженим ним органом на підставах, визначених трудовим законодавством (ст.40, 41, 43, 45 та інші статті КзПп України), а також за порушення статуту вищого навчального закладу та умов контракту.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ УКРАЇНИ
імені ЯРОСЛАВА МУДРОГО

КОМПЛЕКСНИЙ ПРИНЦИП ФОРМУВАННЯ СВІТОГЛЯДУ
ЯК СПОСІБ ОСМИСЛЕННЯ ПРАВА

ЮРИДИЧНА ОСІНЬ 2010 РОКУ

Збірник тез доповідей та наукових повідомлень
учасників всеукраїнської
науково-практичної конференції
молодих учених та здобувачів

23-24 листопада 2010 р.

Харків – 2010